

«بررسی کنونی رشته زیست شناسی در دوره کارشناسی و روش اعتلای آن»، (دکتر حسن ابراهیم زاده معبود)،

از مشکلات اساسی زیست شناسی می توان به ضعف نگرشی، نداشتن اهداف اصلی و کلان آموزش و پژوهش در زیست شناسی، تکیه بر حافظه، مسائل مجری نظری و اغلب دور از ذهن و گسسته از طبیعت اشاره کرد.

بیش از بیست سال از بازنگری برنامه های درسی مقاطع مختلف تحصیلی رشته زیست شناسی می گذرد و قدمت راه اندازی دوره دکتری برخی از گرایشهای رشته زیست شناسی به بیش از ده سال می رسد. بررسی دقیق برنامه های مذکور نشان می دهد که این برنامه ها اکنون دارای نقاط ضعف فراوانی است. یکی از این نقاط ضعف، وجود بیست واحد درسی عمومی در برنامه است. این درسها که حدود یک ششم کل واحدهای درسی را به خود اختصاص می دهند عملاً چندان مفید نبوده تعدادی از آنها فقط نامهای متفاوتی دارند در حالیکه از نظر محتوا تکراری هستند. ضعف زبان انگلیسی در دبیرستانها و دانشگاهها باعث می شود که دانشجویان نتوانند از منابع علمی جدید استفاده کنند. وجود آزمون ورودی باعث می شود که دانشجویان با جسم و روح خسته وارد دانشگاه شوند. مشکلات اقتصادی موجود در جامعه هم به طبقه دانشجو و هم به طبقه هیأت علمی فشار زیادی وارد می آورد و نبودن شغل مناسب برای فارغ التحصیلان، دانشجویان را از رشته تحصیلی خود دل زده می کند. تعداد دانشجویانی که برای هر رشته تحصیلی پذیرفته می شود بسیار بالا است و هیچگونه رابطه ای بین تعداد دانشجویان هر رشته و شغلهایی که در انتظار آنها است وجود ندارد. بر اجرای برنامه های درسی نظارتی بعمل نمی آید، به همین علت بین برنامه مصوب و حاصل اجرای برنامه تفاوتها زیادی وجود دارد. بودجه های آموزشی دانشگاهها تکافوی هزینه های سنگین آزمایشگاههای دوره کارشناسی را نمی دهد و به همین علت هر ساله از کیفیت کارهای آزمایشگاهی و کارگاهی در دانشگاهها کاسته می شود. جنبه های کاربردی دروس دوره کارشناسی زیست شناسی ضعیف است و عملاً دانشجویان منحصراً برای ادامه تحصیل و یا استخدام در مراکز آموزشی تربیت می شوند و نمی توانند وارد کارخانه های تولیدی شوند.

شوراهای برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باید هر چه زودتر کار خود را با توجه به اختیاراتی که در امر برنامه ریزی به دانشگاهها داده شده، آغاز نمایند. این شوراها باید چهارچوب برنامه درسی دوره کارشناسی را مشخص و از دانشگاهها بخواهند در آن چهارچوب برنامه ریزیهای خود را انجام دهند. شوراهای برنامه ریزی باید برنامه های دوره کارشناسی مصوب دانشگاهها را جمع آوری و با تلفیق آنها یک برنامه ایده آل دوره کارشناسی تهیه نموده بعنوان الگو در اختیار دانشگاهها قرار دهند. شوراهای برنامه ریزی باید در زمینه هایی که دانشگاهها قادر به برنامه ریزی نیستند برنامه ریزی را خود به عهده بگیرند و از حاصل کار دانشگاهها را مطلع نمایند تا اگر دانشگاهی بتواند به تنهایی و یا مشترک با دانشگاه یا دانشگاههای دیگر به اجرای آن بپردازد آمادگی خود را اعلام نماید. شوراهای برنامه ریزی باید سرفصلهای دروس را متناسب با پیشرفت علوم در جهان تغییر دهند و از نتیجه دانشگاهها را مطلع نمایند تا دانشگاهها با توجه به آنها سرفصلهای دروس خود را تغییر دهند. شوراهای برنامه ریزی باید منابع لازم برای استفاده استادان و دانشجویان را به دانشگاهها معرفی کنند و منابع جدید مورد نیاز آنها را فراهم نمایند.